

ФІЛОСОФУВАННЯ ЯК СМИСЛОТВОРЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Афанасьєва Людмила

*Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького*

Свою проблематику філософія черпає з життя і вирішує їх з єдиною метою – допомогти людині удосконалюватися і виробити світоглядні, духовно-моральні, естетичні установки, ідеали і цінності особистості, за допомогою яких можливо переживати життєві негаразди і досягати успіху. Для цього філософія дає індивіду як багатий фактичний матеріал для роздумів, так і вельми ефективні інструменти розумової діяльності. Вивчення філософії – це апробована багатовіковим досвідом людства найкраща школа розумного мислення, яка дозволяє вільно оперувати поняттями, висувати, обґрунтовувати і критикувати ті чи інші судження, відділяти істотне від несуттєвого, розкривати взаємозв'язку всіх явищ дійсності [5, с.10], а сама

філософія постає як особлива наука про кінцеві цілі людського розуму, що виявляє значення для людини всіх інших видів знання.

За І.Кантом, основні запитання, на які повинна відповідати філософія звучать так: Що я можу знати? Що я повинен робити? На що я можу сподіватися? Що таке людина? Очевидно, що спробою відповісти на ці, здавалось би, прості питання кожен може. Зрозуміти, скільки потрібно знань досягнути, і наскільки знання може сприяти досягненню вищих цілей людини і людства.

На цьому шляху існує кілька проблем. Німецький філософ Мартін Хайдеггер стверджував, що пересічному індивіду сучасного суспільства властиві безапеляційність суджень і оцінок, готовність дати прості і вичерпні відповіді на будь-які (в т.ч. найскладніші) питання сучасного життя, впевненість у правильності своїх думок і помислів[3]. З іншого боку, часто життя сучасної людини визначають шаблони, нав'язані ззовні: як правильно жити, що за чим йде, ніж престижно займатися, а до чого не варто і торкатися, коли варто створювати сім'ю і т.д. Молодій людині іноді може здаватися, що життя вже розписане за неї, і їй лишається, не замислюючись, лише слідувати чийсь планом. Певно, саме у цьому «не замислюючись» – головна проблема сучасного суспільства – люди перестали думати, перестали міркувати і дивитися на своє життя якось інакше, ніж інші, мовляв «легше ж жити, коли за нас думає хтось».

В дійсності все набагато складніше – для більшості людей повсякденне життя – це активна тривала діяльність, в якій будь-яка фахова праця – лікаря і менеджера, фермера і найманого працівника, учителя, продавця в крамниці, водія тощо – кропітка щоденна праця, спрямована на добування засобів існування. Коли в людини обмаль часу на самовдосконалення, то очевидно, що будь-яка річ, або предмет навколишнього світу, становлять для неї істотний інтерес лише тоді, коли ці речі, або явища залучені певним чином в її діяльність і виконують в ній певну функцію. Тесло дерево цікавить як матеріал для столу, або будинку, хлібороба і тваринника цікавлять ті рослини і тварини, які «корисні», тобто придатні для споживання. В житті річ завжди виступає як предмет «для чогось», її буття функціональне, це те, що я можу якось використовувати, зробити з неї щось. Це і є точка зору буденної свідомості, яка розглядає всі навколишні предмети, весь світ крізь призму своїх інтересів, бажань, прагнень, точка зору вигоди і користі, обмеженість якої була усвідомлена філософією. Більшість людей мало розмірковує над істинністю своїх знань за межами професії, або й зовсім не виявляють такого бажання, оскільки керується тим, що відчувають.

Філософування ж дає змогу поглянути на річ чи явище не з точки зору користі, а спробувати зрозуміти її суть, якою вона є сама по собі, незалежно від людини.

Таким чином, у філософуванні з самого початку виникає протиставлення знання розумного, істинного, і знання мінливих, минулих речей. Це передбачає більш високий щабель розвитку свідомості, вміння відволіктися, абстрагуватися від службового, повсякденного буття речей і уявити річ поза мого життя, шукати в ній її саму. Це є найважливішою умовою досягнення істини.

Тому ми можемо переконалися, що часто особистість, схильна до філософування, обрати сенсом свого життя переосмислення традиційних уявлень про світ, людину і цілі його існування, зміна ставлення людини до світу. Результатом цієї роботи мислення є нове уявлення людини про світ і про саму себе, новий світогляд, підстав на здібності абстрагуватися, підніматися над буденним баченням світу, вмінням заглядати в суть речей. На наш погляд, кожен може згадати, що саме у таких випадках, коли людині доводиться приймати відповідальні рішення, вона змушена ставати філософом.

Тому, на нашу думку, – філософування – справжня школа творчого мислення. Перш за все, зазначимо, що філософія присутня в житті кожної людини. Ми бачимо, що люди філософствують без спеціального навчання, при кожному діалозі і осмисленій дії, філософствують – добре це, чи погано, але постійно і

нестримно, незалежно від рівня їх філософського знання. Філософія ж вносить сенс і людське значення в усі, куди вона входить. Специфіка філософського бачення світу для кожної людини полягає в здатності поміркувати над деякими питаннями, що виходять за межі побутового, повсякденного знання. У цьому сенсі дуже показовою вміння деяких людей формулювати суть проблеми коротко, яскраво, не нудно.. Однак очевидно, що саме результатом мисленнєвої діяльності стає нове уявлення людини про світ і про саму себе, новий світогляд – і, загалом, усвідомлення того, що кожна людина, якщо вона не бажає жити подібно роботу або керуватись лише чужою думкою, повинна досягнути цей світ і своє життя у людській спільноті якомога повніше, глибше.

Список використаних джерел

1. Афанасьєва, Людмила. Світоглядно-ціннісний потенціал соціальності людини як чинник гармонізації культурно-освітнього простору / Л.Афанасьєва //Versus (3). – 2014 – С. 34-40
2. Волков, О. Г. Землянський, А. М. Історія філософії: практикум. МДПУ імені Богдана Хмельницького. – Мелітополь, 2014
3. Гайдеггер, М. Афоризми, крылатыевыражения, фразы. –[Електронний ресурс: <http://stuki-druki.com/Aforizmi-Heidegger.php>]
4. Олексенко Р. І. Глобальні проблеми філософії від Античності до сьогодення в дискурсі ринкових трансформацій / Р. І. Олексенко // Придніпровські соціально-гуманітарні читання: у 6-ти частинах. Ч. 2: матеріали Дніпропетровської сесії ІІ Всеукр. наук-практ. конф. з міжнародною участю. 2013. – С. 148-151
5. Радугин, А.А. Философия / А.А.Радугин //.– М.: Центр, 2001. – 272 с.